

原住民族語言研究中心105年族語讀本

lhkaribush a qnuan masa parakaz

白鹿與茄苳樹

-邵語-

袁守康 譯

lhkaribush a qnuan masa parakaz

Minakatusi yamin Alishan inkahiwan. Thuyni amalhinunawan kahiwan a lalawa. Numa tu isisua alus' aniza. Numa sa parhaway mashtay kmilhim sa lharibush.

Numa yanan tata wa qali. Ungtuan sa mapuzipuzi lhkaribush a qnuan. Numa qmaqutilh mapuzipuzi lhkaribush a qnuan. Numa minpiza wa qali. Numa shawnanai yanan sa wazaqan sa mapuzipuzi lhkaribush a qnuan. Numa sa mapuzipuzi lhkaribush a qnuan musazum makuna mangkasi numa ukayza shaktun. Numa sa parhaway qmaqutilh takith wazish mathuaw maqaran. Myazithuyza kmaypathay takith' wazish inai. Shminaw sa rumrum. Numa kman thaythuy sa rusaw. Manasha sa rusaw madundun. Numa inai pintaun. Numa sa Thau mashtay matingqza inai (Zitun).

傳說邵族的祖先原本居住在阿里山或台南地方。故事敘說如下，很久以前一群邵族的祖先在山中狩獵。

有一天他們發現一隻大白鹿，他們追逐著鹿。經過幾天的追逐後感到相當疲累，當他們想要放棄時看到一個吸引人的湖景。突然間這隻白鹿跳進湖裡而且消失了，所以他們捕捉其他動物。一些獵人開始在湖邊清洗動物的內臟，而且吸引一大群魚群。他們吃起了魚並且愛上了這個地方，他們認為這是祖靈賜給他們的禮物，並且快速地返回部落帶領其他族人來到這裡。

之後，邵族人決定定居在日月潭地方，最後這裡也成為他們的家鄉。日月潭拉魯島邊有一株巨大茂盛枝葉翁鬱的白茄苳樹，是邵族的聖樹，族人相信白茄苳樹只要長出一片新葉，就代表族中又增加了一個人丁，因此邵族人對這棵白茄苳樹敬畏有加。

Numawan thuyni ianan iza sa Thau tu lhanazan iza zain "Zintun". Zitun a shirsir ianan sa maraira' in a mapuzi a paraqaz. Thau a maqitan a ribush. Maqa ianan sa faqlhu ya filhaq. Numa inashawan sa thau. Numawan mita Thau wa thau munsa haya wa mapuzi a paraqaz mathuaw tunduu.

Thau isa Zitun pintauniza. Mathuaw minasha sa thau. Ma' ania sa Thau Inai Zitun a shirshir. Mamzai maqa sa lhkanantua wa shupuut myakay amikuqalaw inai Zitun a pruq. Numa mapathay yamin Thau masa shupuut. Maqa dai mapuzia paraqaz lhungqizi sa Zitun a Thau. Numa shpuut antu matunaw. Numa tu kafazaqin shpuut a mara' in. maqa dai mapuzi a paraqaz lhungqizi sa Zitun a Thau. Numa shkahul mzai' talahi s izai mapuzi a paraqaz". Miahala kupaqitan. Numa tu simaq muqza minshuqup.

之後，邵族人決定定居在日月潭地方，最後這裡也成為他們的家鄉。日月潭拉魯島邊有一株巨大茂盛枝葉翁鬱的白茄苳樹，是邵族的聖樹，族人相信白茄苳樹只要長出一片新葉，就代表族中又增加了一個人丁，因此邵族人對這棵白茄苳樹敬畏有加。

邵族在日月潭及水沙連地區建立園地以後，人口繁衍，勢力強盛，堪稱為水沙連的霸主，可是好景不常，漢人覬覦日月潭附近沃腴的土地，強行以武力侵入水沙連地區，終於和邵族爆發了激烈的戰爭，據傳邵族在白茄苳樹王的庇祐下，可說所向無敵，戰無不勝，漢人則節節敗退。漢人的首領無計可施，探聽到白茄苳樹王的靈驗，於是派人暗中破壞白茄苳樹，先是用斧頭去砍，但是無論砍得多厲害多嚴重，第二天白茄苳樹王仍然完好，復原如初。

Minkaraiza shupuut a mara' in.numa matiashaq piaza' ya apiazain numa shpuut mihala antu mafazaq.Naur mafazaq "luyakin" tu lhiklhik. Numa lhiklhikin sa mapuzi a paraqaz. Muqza papshiq sa maqusuqusum atu a talhum.Numa tuqluan sa talakan a qangbun. Uma mapuizi a paraqaz tinalahaniza isisuaiza sa Thau tu makit ladaduiza. Maqa miakai muqza minpiza wa qali. Numa lipuun muqza kmlawa sa mathatha apuz. Numa makasim masa shungkash sa Thau.Nunma matingqza thuyni zain Barawbaw a pruq. Numawan sa Thau ladaduiza thuyni.

後來漢人首領夢見有人指點他，若要弄可白茄苳樹只有請出「獠牙精」，漢人起先百思不解，後來才恍然大悟，原來所謂「獠牙精」是鋸子。於是連忙派人使用鋸子鋸倒了茄苳樹，又為了唯恐白茄苳樹迅速復原，再用長銅釘釘住白茄苳樹根，潑上黑狗血後，以大銅蓋蓋住主幹樹莖。白茄苳樹王被徹底毀壞後，邵族族人的族勢開始衰退走下坡，接著又連續好幾年流行大瘟疫，加上日本人興建日月潭水力發電工程，傷心及驚恐之餘被迫遷移至現今伊達邵部落，部分族人則分散到周遭各地謀求生路，從此，邵族喪失了水沙連地區的優勢族群地位。

